

Napoleonské války, Vídeňský kongres, Děkabristé

Jiří Gregor

Napoleonské války

- Série válečných konfliktů proti „revolučnímu francouzskému nebezpečí“
- Napoleon Bonaparte se stal generálem v 26 letech
- Modernizace – školství, armády, bankovníctví, mnoho jeho změn do dnes

Napoleon
Bonaparte

<https://s-media-cache-ak0.pinimg.com/originals/3b/7e/13/3b7e13f507013fdcc3dd9ac08894b08f.jpg>

- Nástup nového cara Pavla I. (1796)
- Obdiv k prušáctví – po otci Petr III.
- Zisk spojeneckých závazků po otci – vyslání eskadry do středozemního moře
- Pozemní boje společně s Rakouskem o severní Itálii – gen. Alexander Suvorov- Александр Суворов
- Napoleon byl v Egyptě

Ruský car Pavel I. Ruský

<http://subscribe.ru/group/otkuda-myi-prishli/6141968>

- Spory o válečnou kořist s Rakouskem, ukončení spojenečtví
- Nečekaný přesun jednotek zpět do Ruska
- Británie ovládá Maltu a Rusko se přátelí s Francií

- V březnu 1801 dochází k převratu a moci se ujímá Alexander I.
- Podílí se na zabití svého otce – uškrcením
- Alexander se jeví jako moderní vládce
 - Ruší kasárenská omezení svého otce
 - povoluje cesty do zahraničí

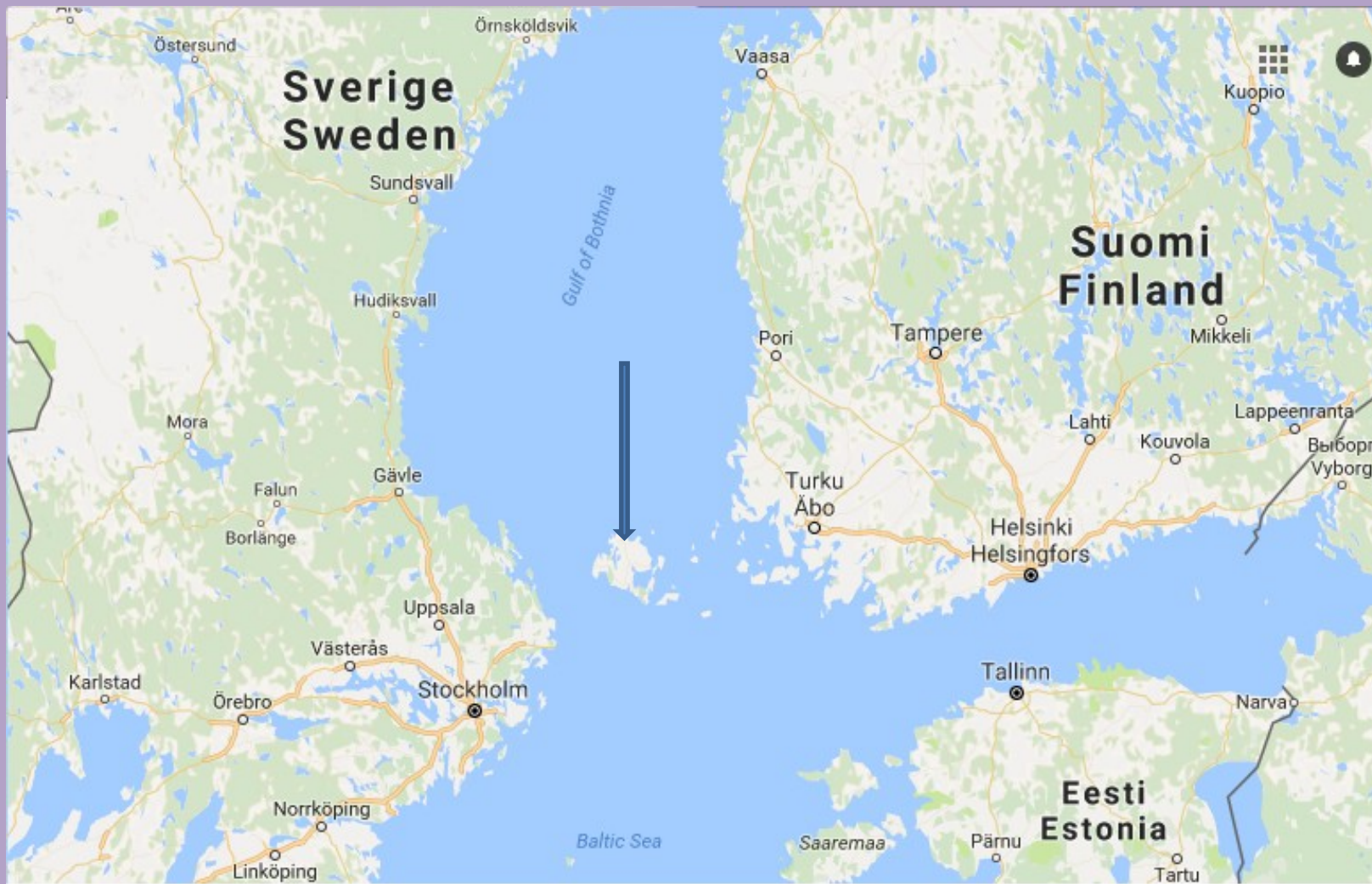
Car Alexander I. Pavlovič

http://4.bp.blogspot.com/-gWimK1CsO8s/UKz3sfWngOI/AAAAAAAAABts/cssW8bppgY4/s1600/250px-Alexander_I_of_Russia.PNG

- zakládá **СНОВИТ**, skupinu rádčů pomáhající prosadit jeho reformy
- Rusko se neúčastní žádných Evropských bojů ale získává Gruzii a proniká na Aljašku
- Bez ruské pomoci utrpělo Rakousko značné ztráty

- Napoleonova rozpínavost přiměla Rusko se nechat přesvědčit ke spojení s Británií za finanční podporu
- 1805 došlo k bitvě u Slavkova, porážka spojenců - vítězí Napoleon
- 1806 spojení RUSKA a PRUSKA, opět porážka

- Pozice cara byla ohrožena, boje na kontinentě ustaly ale válka byla ve vzduchu
- Rusko posílilo armádu v Turecku a ve válce se Švédskem získalo Finsko a Aalandské ostrovy
- Snaha o reformování ruské vlády, sekretář Speranskij

Aalandské ostrovy, Švédsky mluvící autonomní oblast Finska

<https://www.google.cz/maps/@60.1948865,15.8804714,6z>

- Nový rádce Alexej Arakčejev, Speranskij šlechtou poslán na Sibiř
- V r. 1810 Evropa pod „ochranou“ Francie, volná je jen Británie a Rusko
- Švédsko odmítá tažení proti Rusku
- 1812 shromáždění ruských vojsk na hranici u Smolenska, ruská armáda až 220 000 mužů, Francouzská armáda přes 500 000 mužů

- Kutuzov - Кутузов gen. Ruských vojsk po krutých bojích zahajuje ústup
- Ruská armáda ustupuje a cestou vyklízí Moskvu
- Napoleon získává Moskvu bez boje
- Moskva je opět vypálena a zničeny jsou 4/5 města

- Kutuzov odmítá nabídku míru
- Napoleon opouští Moskvu, nucen stejnou cestou jako přišel po bitvě u Malojarslavce
- Během dalších odchodových bitev byla Francouzská armáda rozdrvena a s příchodem zimy dostala další ránu
- Napoleon nakonec opouští trosky své armády a prchá v přestrojení

http://www.ceskatelevize.cz/ct24/sites/default/files/styles/scale_1180/public/images/1237114-370771.jpg?itok=UwAMtBzJ

- Proti oslabené Francii se zvedá vlna odporu
- Rakousko vysílá velvyslance do Ruska
- Pruská armáda otevřeně bojuje za Rusko
- Rakouská armáda se přesunuje do Haliče
- Rusko začíná s kampaní „osvobození Evropy“

- 1812 Ruská armáda s Pruskou podporou postupuje až k Drážďanům a Frankfurtu
- Žádná ze stran nemá dostatek sil k rozhodnutí války a zároveň nestojí o uzavření míru
- Rusko bylo nuceno přenechat vedení spojených armád Rakousku

- Spojenecká armáda měla 250 000 mužů a Francouzská 350 000 mužů
- Rakousko zaútočilo z Čech na Drážďany, útok byl ale odražen
- Francouzská armáda byla oslabena v Nakléřovském průsmyku – mnoho zajatců

- Ke střetnutí armád došlo v 1813 u Lipska kde byla francouzská armáda poražena
- Posilou spojenecké armády severním švédským plukem a zběhnutím Sasů ke spojencům bylo rozhodnuto
- Napoleon abdikuje v dubnu 1814 a je deportován na Elbu

Ostrov Elba, Itálie

<https://www.google.cz/maps/@42.5235235,10.4015354,7z>

Vídeňský kongres

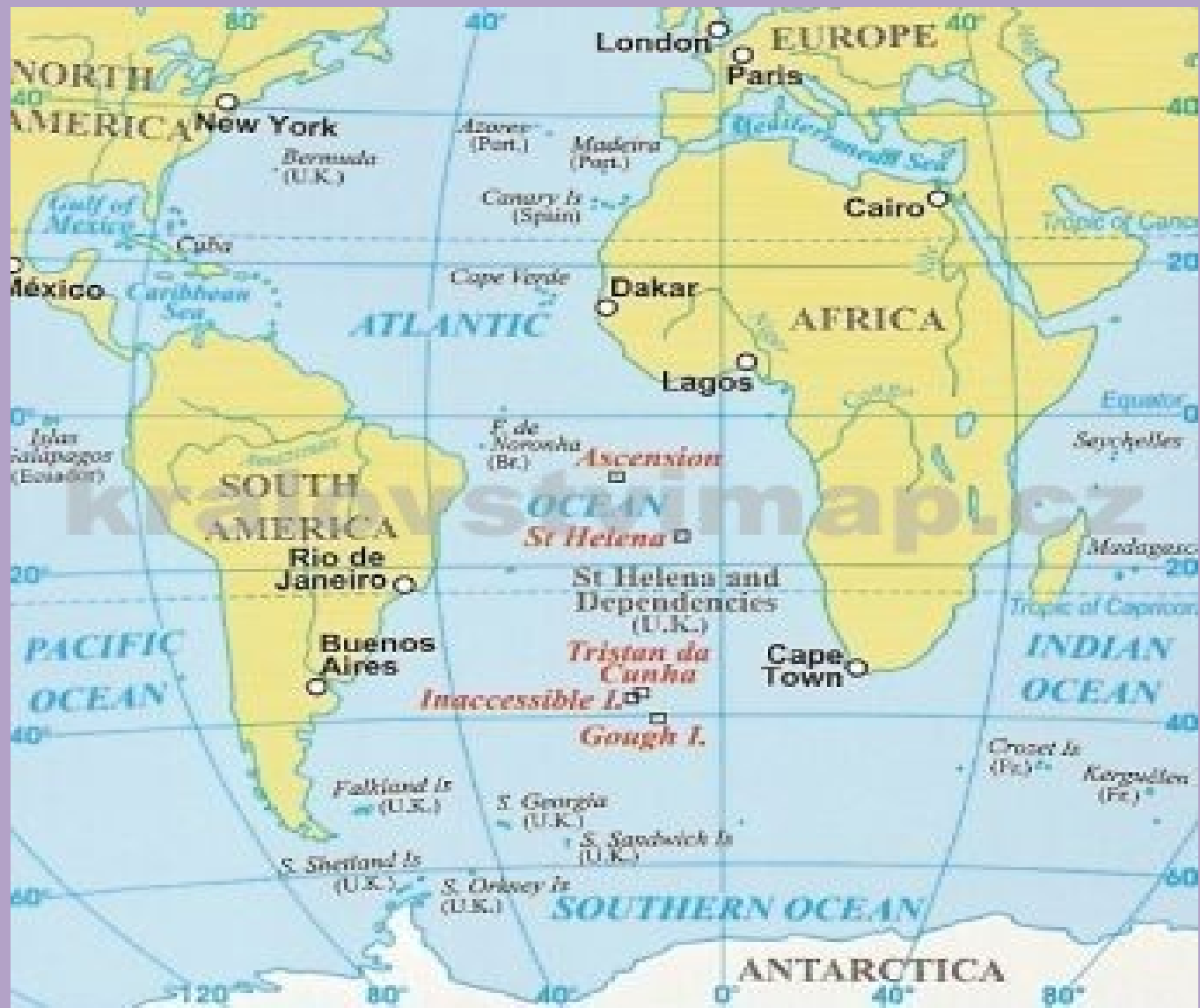
- Vídeňský kongres – snaha o poválečné vypořádání v Evropě
- Značné neshody o územní nároky na „Polsko“
- Neshody mezi Rakouskem a Ruskem – souboj mezi carem Alexandrem I. a Metternichem – k souboji ale nedošlo
- Tajný pakt proti Rusku s možností užití vojenské síly

Bitva u Waterloo, každoroční repríza bitvy

<http://www.tyden.cz/obrazek/4a8bfab3372d4/alamy-ak4wry-4a8c0dd74a12d.jpg>

- Během noci ze 6. na 7. března se rozšířila zpráva o návratu Napoleona. Jeho vláda trvala 100 dní
- Spojenecká armáda shromáždila 1 000 000 vojáků
- Napoleon poražen u Waterloo 18. června 1815 dříve než dorazila Ruská armáda
- Napoleon byl uvězněn na ostrově sv. Helena

<http://www.kralovstvimap.cz/fotocache/biggadd/14766.jpg>

- Troj spolek neboli svatá aliance – v čele s carem (Ruským impériem) stavěl Rusko do role obhájce - feudálních hodnot v Evropě a ochránce panovníků v Evropě „z milosti boží“ před revolučními úklady.

Děkabristé

- Ruská tajná opozice bojující za rovnoprávnost lidí ve společnosti, ke které se zavázal car
- Děkabristé chtěli spojit slovany ve federativní stát a vymanit se z omezenosti národních států
- Většina členů byla z nemajetné šlechty a plukovníků armády

- Prosazovali demokratické zřízení a zbavení šlechty mocí nad lidmi
- Po smrti Alexandra I. Se měl stát carem jeho bratr Konstantin. Nastoupil ale jeho mladší bratr Mikuláš I. - Николай I. Павлович
- Vojsko a lid byl veden k přísaze novému caru – Konstantinu a poté znovu Mikuláši I.

<http://www.osobnostimat.estranky.cz/img/mid/135/13.jpg>

- Nastálého zmatku využila opozice a pokusila se o povstání v Petrohradě, plukovník Trubeckoj -Трубецкой se ale neobjevil
- Mikuláš nechal povstání krvavě potlačit
- 14. Prosince 1825 proto děkabristé

- Druhý pokus o rok později na Ukrajině, potlačeno.
- Soud se zatčenými děkabristy trval 6 měsíců
- Bylo vyslýcháno 579 osob většinou z armády
- 5 vůdců popraveno zbytek poslán na Sibiř

- Odboj a povstání proti carskému samoděržaví byla snaha o vymanění se z bludného kruhu feudální zaostalosti Ruska.
- Děkabristé věděli, že car to nedokáže ba je největší překážkou
- Nevýhodou děkabristů bylo, že jejich styl vlastenectví nedokázal oslovit masy a byl jen zájmem úzké části ruské inteligence

Literatura

- Švankmajer. M, et al., *Dějiny Ruska*, NLN s.r.o, 1999. 886. str., ISBN 9-788071-061830
- Pochybný. M., V. Půrová, *Encyklopedie historie světa*, nakladatelství OTTO s.r.o, ISBN 80-7181-567-5